

مدیریت تأمین محتوای دروس معارف اسلامی
اداره تولیدات رسانه ای و کمک آموزشی

اندیشه اسلامی ۲

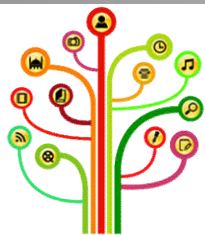
آیت الله محمد رسولی
مکرم الله تعالی

دوره دوم

وبلاست نخست

اندیشه اسلامی ۲

مدیریت تأمین محتوای دروس معارف اسلامی
اداره تولیدات رسانه ای و کمک آموزشی

استاد: جواد اکبری مطلق

مقدمه خلاصه کتاب اندیشه اسلامی (۲)

گرایش به دین و معنویت همزاد انسان است و ریشه سرشت او دارد. دین ندایی است که انسان آن را از درون خود می‌یابد به همین دلیل است که اندیشمندان و محافل علمی و تحقیقی مغرب زمین در سال‌های اخیر بطور روزافزون به دین گرایش نشان داده‌اند.

اسلام با معجزه جاوید خود، قرآن از نقش دعوت به فطرت و خرد و اساس آیین خود دانسته قرآن مانند قانون اساسی مشتمل بر کلیاتی است که به تفسیر و تبیین و اجرا نیاز دارد که خداوند آنرا بر عهده پیامبر اسلام (ص) و سپس امام معصوم نهاده است. در عصر غیب حضرت ولی عصر (عج) این وظیفه بر عهده عالمان و فقیهان جامع الشرایط می‌داند.

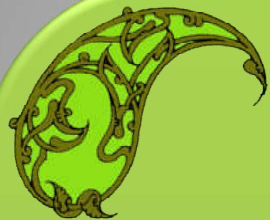
این مجموعه با عنایت به آموزش کارآمد مبانی نظری اسلام و شرایط مخاطبان سعی بر تاثیرگذاری بحث‌ها و طراحی مسائل به شیوه جدید و جذاب است نامید است که در انجام این رسالت کامیاب شویم.

مدیریت تأمین محتوای دروس معارف اسلامی
اداره تولیدات رسانه ای و کمک آموزشی

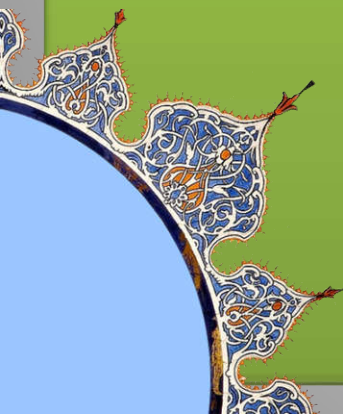

شناسه

« رتبه علمی: استادیار
« گرایش: مبانی نظری اسلام
« تالیفات: مناظره، حیات طیبه، لوگوس
«
«

ایمیل ارتباط با استاد:

فهرست

فصل اول: پیشینه دین و پیامبری

الف) تحریف دین و پیشینه آن در تاریخ

تحریف دین

پیشینه دین در تاریخ

فطری بودن دین

مراتب دین

ب) یهودیت و مسیحیت: پیدایش و سرنوشت آنها

پیدایش و فرجام یهودیت

پیدایش صهیونیسم و تأسیس دولت اسرائیل

پیدایش و فرجام مسیحیت

آشنایی با کتاب مقدس و دیدگاه قرآن درباره آن

۱. عهد قدیم

۲. عهد جدید

دیدگاه قرآن در باب کتاب مقدس

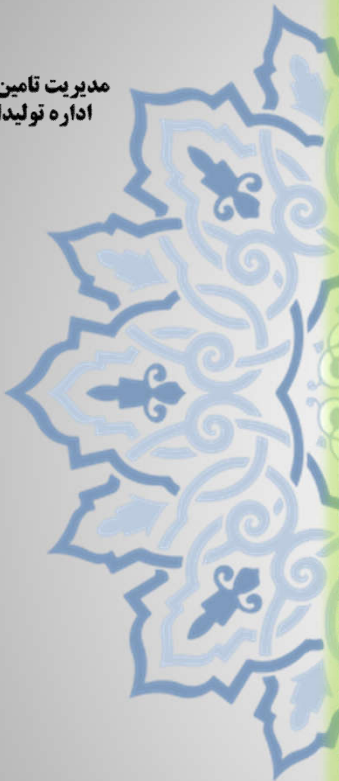
د) تأثیر مسیحیت بر جامعه غربی

تأثیر اسلام در پیشرفت تمدن اسلامی

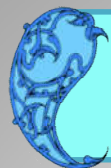

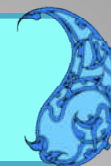
مدیریت تأمین محتوای دروس معارف اسلامی
اداره تولیدات رسانه ای و کمک آموزشی

بخش اول: پیشینه‌ی دین و پیامبری

الف) تعریف دین

- لغت:

– فرمانبرداری، خضوع،
پیروی، اطاعت، تسلیم،
جزا

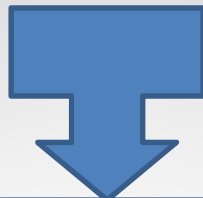
- اصطلاح:

– مجموعه عقاید، قوانین
و مقرراتی که خداوند از
طریق پیامبران برای
هدایت و سعادت انسان
نازل فرموده است.

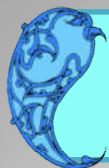
ضمن آشنایی با ابعاد دین برای هر کدام از
ابعاد در یک سطر توضیح از کتاب ذکر کنید

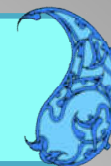
مدیریت تأمین محتوای دروس معارف اسلامی
اداره تولیدات رسانه ای و کمک آموزشی

۱. شناختی و آموزه ای
۲. اخلاقی
۳. فردی
۴. عبادی
۵. حکومتی
۶. اقتصادی
۷. حقوقی و جزایی
۸. احساسی و روانی
۹. آرمانی

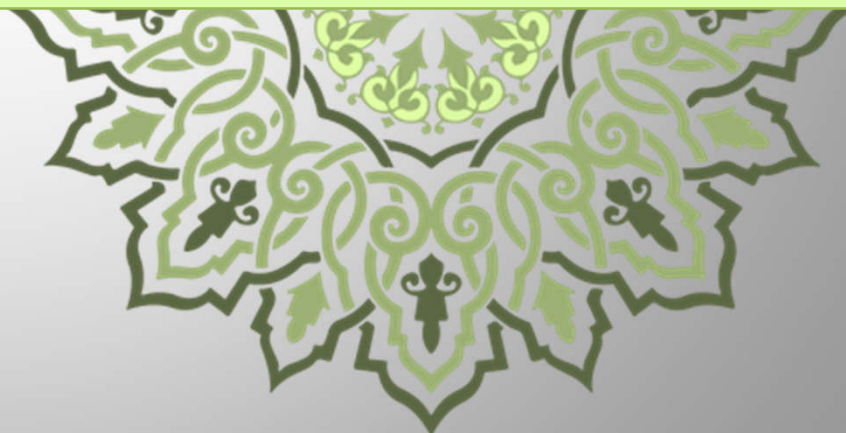

پیشینه دین در تاریخ

تاریخ دین:

– که همان اسلام است - همزمان با پیدایش انسان بوده است. هنگامی که تنها حضرت آدم و حوا می زیستند، حضرت آدم پیامبر الهی بود و پیام های الهی بر وی نازل می شد.

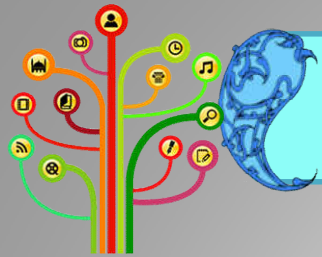

کلیات دین در زمان حضرت آدم به صورت ساده

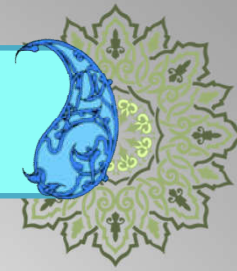

- یکتاپرستی
- باور به معاد و زندگی ابدی
- اعتقاد به بعثت پیامبران از سوی خدا برای هدایت بشر
- قواعد اخلاقی
- امکام عملی

فطری بودن دین

مدیریت تأمین محتوای دروس معارف اسلامی
اداره تولیدات رسانه ای و کمک آموزشی

اقتضا
د به

مجموعه‌ی اعتقاد
می‌کند و در پاره
عنوان عناصر اص

در عالم

مثال: میل
آخرت می

مراتب دین: نکته ایا ادیان سبب اختلاف در بین بشر شده اند توضیح دهید؟

۱. شریعت‌ها
و مذاهب در
طول تاریخ
دارای حقیقت
واحدی هستند
که همان
اسلام است.
(تسلیم در
برابر خدا)

۲. اختلاف آن‌ها
بر حسب
درجه‌ی کمال
است که در
استعدادهای
امت‌های
گذشته و آینده
ریشه دارد. مثل
سال‌های
مختلف تحصیلی

۳. نخستین راه و
روش صحیح را
حضرت آدم علیه
السلام به فرزندان
خود
آموخت. آخرین و
کامل‌ترین
شریعت‌ها نزد
پیامبر گرامی
اسلام است.

ب) یهودیت و مسیحیت: پیدایش و سرنوشت آنها پیدایش و فرجام یهودیت

یهود عنوان دین حضرت
موسی علیه السلام

قومی که این دین را از آن خود
می داند، قوم اسرائیل است.

عنوان دیگری که برای این قوم به کار
رفته، عبرانیان یا قوم عبرانی است

برخی دانشمندان معتقدند نام ” عبرانی “ را کنعانیان
پس از ورود حضرت ابراهیم علیه السلام به سرزمین
کنعان بر او نهاده و وی را عبرانی خوانده اند.

زبان این دین عبری

شروع رسالت حضرت موسی در سفر از مدین به مصر است. پس از ده سال اقامت در مدین تصمیم گرفت آنجا را به قصد مصر ترک گوید. در بین راه آتشی دید و وقتی نزد آتش آمد، از سمت راست بیابان از درختی ندا داده است: "ای موسی! من پروردگار جهانیانم. من تو را به پیامبری برگزیدم و به آنچه وحی می شود، گوش فرا ده."

مدیریت تأمین محتوای دروس معارف اسلامی
اداره تولیدات رسانه ای و کمک آموزشی

غیبت ۴۰ روزه حضرت موسی در طور

دریافت الواح (تورات)

فریفته شدن قوم بنی اسرائیل توسط سامری

❖ وحی خدواند به موسی علیه السلام که قوم بنی اسرائیل را به سرزمین و موعده فلسطین ببرد. اما این قوم نپذیرفتند. سخن آنان با موسی علیه السلام :

❖ ای موسی! تا هنگامی که ساکنان سرزمین مقدس در آنجا هستند، ما به شهر
❖ وارد نمی شویم. تو و پروردگارت بروید و بجنگید؛ ما در اینجا نشسته ایم.

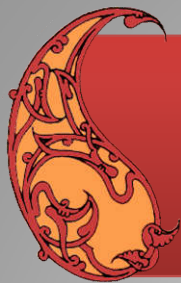
❖ دعای حضرت موسی: خدایا! بین ما و فاسقان حکم کن و
ما را از آنها جدا ساز.

❖ استجابت دعا. چهل سال سرگردانی این قوم

در گذشت حضرت موسی در ۱۲۰ سالگی در مکانی به نام
موآب

پیدایش صهیونیسم و تأسیس دولت اسرائیل

• یهودیت تبلیغ ندارد؛ زیرا آن‌ها دین خود را نعمتی الهی می‌دانند که تنها از آن نژاد بنی اسرائیل است. اما اگر کسی یهودی بشود، او را می‌پذیرند.

- صهیون نام تپه‌ای در اورشلیم است که زمان شکوفایی دولت بنی‌اسرائیل در عصر داود و سلیمان مرکز نظامی بود.

- صهیونیسم نام جنبشی است که خواستار بازگشت یهودیان به فلسطین و ایجاد کشوری ویژه‌ی بنی‌اسرائیل است.

- بنیانگذار آن
تئودور هرتزل

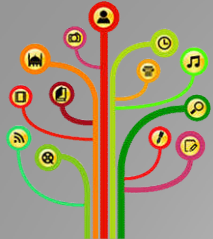
مدیریت تامین محتوای دروس معارف اسلامی
اداره تولیدات رسانه ای و کمک آموزشی

برای بازگشت یهودیان به فلسطین، دولت انگلیس در اعلامیه‌ی
بالفور، با تشکیل حکومت مستقل یهود موافقت کرد.

- دولت انگلستان در سال ۱۹۱۷ در اعلامیه ای معروف به "بالفور" موافقت خود را مبنی بر تاسیس حکومت مستقل یهودی در منطقه فلسطین اعلام کرد. پس از جنگ جهانی دوم در سال ۱۹۴۷ به بهانه فشارهایی که نازی‌های آلمان بر یهودیان وارد کرده بودند، سازمان ملل متحد رأی به تقسیم سرزمین فلسطین و ایجاد کشوری یهودی‌نشین داد. و در سال ۱۹۴۸ کشور مستقل اسرائیل اعلام موجودیت کرد.

مدیریت تأمین محتوای دروس معارف اسلامی
اداره تولیدات رسانه ای و کمک آموزشی

پیدایش و فرجام مسیحیت

بارداری حضرت مریم، آزمایشی بزرگ

سخن گفتن حضرت عیسی در گهواره،
اولین معجزه

در سی سالگی حضرت مأمور به رسالت
شد و از خداوند انجیل را دریافت نمود
که تصدیق تورات بود جز در برخی موارد

- حضرت عیسی بشارت پیامبر بعد از خود را داد.
- حضرت عیسی کوشید تا دین تحریف‌شده‌ی حضرت موسی را نجات دهد و آن‌ها را هدایت نماید.
- معجزات حضرت: شفای کور مادرزاد
- شفای بیماران مبتلا به برص

جان دادن به پرندگان (با وجود این عده‌ی
کمی ایمان آوردند).

یهودیان که نمی‌خواستند
پیروان خود را از دست
دهند تصمیم گرفتند او را
به قتل برسانند.

مسیحیان معتقدند عیسی علیه‌السلام به صلیب
کشیده شد. اما قرآن می‌گوید فردی شبیه به او
را دار زدند. خدا او را نجات داد.

چ) آشنایی با کتاب مقدس و دیدگاه قرآن درباره آن

- کتاب مقدس مجموعه‌ای از نوشته‌های کوچک و بزرگ است که مسیحیان همه و یهودیان بخشی از آن را کتاب آسمانی خود می‌دانند.
- عنوان معروف این مجموعه به زبان انگلیسی:
– بایبل و یا هم‌خانواده‌های آن به معنای کتاب‌ها
- در زبان فارسی و عربی، عنوان عهدین برای این کتاب‌ها به کار می‌رود.

• مسیحیان معتقدند خدا با انسان دو عهد بسته: تفاوت این دو عهد را با استفاده از مطالب کتاب ذکر کنید؟

مدیریت تأمین محتوای دروس معارف اسلامی
اداره تولیدات رسانه ای و کمک آموزشی

• با ظهور حضرت عیسی دوران عهد قدیم پایان یافت و خداوند عهدی جدید با انسان بست. اما یهودیان معتقدند خدا تنها یک پیمان با انسان بسته که همان پیمان **شریعت** است. آن‌ها بخش عهد قدیم را قبول دارند.

عهد جدید

• در آن خدا از انسان پیمان گرفته است که بر شریعت الهی گردن نهد و آن را انجام دهد. این عهد ابتدا با حضرت ابراهیم علیه السلام بسته شد و سپس در زمان حضرت موسی علیه السلام تجدید و تحکیم گردید.

عهد قدیم

مدیریت تأمین محتوای دروس معارف اسلامی
اداره تولیدات رسانه ای و کمک آموزشی

۱. عهد قدیم

عهد قدیم تنها بخش مورد اعتقادات
یهودیان است.

نزدیک به سه چهارم کتاب مقدس
به دست نویسندگان گوناگون نگارش یافته

زبان آن در اصل عبری است

بعدها به یونانی ترجمه شده که با
هم اختلاف دارند

مترجمان آن هفتاد نفر از عالمان یهود
بودند این کتاب به نسخه "سبعینه" یا
هفتادین معروف است.

بخش‌های کتاب مقدس یهود:

۱. شریعت موسی یا تورات

مشمول بر پنج دفتر اول که به اسفار خمسہ معروف است:

سفر تثنیه

سفر اعداد

سفر لاویان

سفر خروج

سفر پیدایش

۲. بخش انبیا و ده نبی کوچک تر:

پادشاهان

ارمیا

کتابهای یوشع

حزقیال

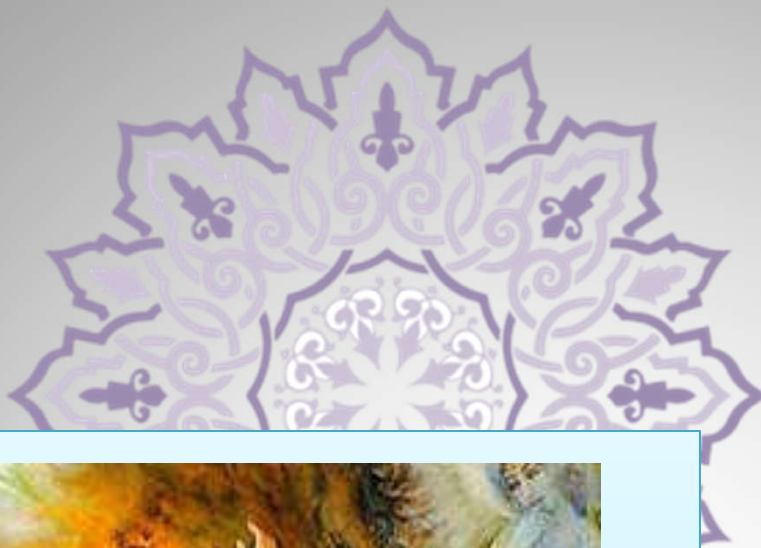
داوران

اشعیا

سموئیل

مدیریت تأمین محتوای دروس معارف اسلامی
اداره تولیدات رسانه ای و کمک آموزشی

۳. مکتوبات، شامل:

مزامیر، ایوب

غزل غزل ها

سلیمان، روت

مراثی

جامعه سلیمان

استر

دانیال

عذرا

نحمیا و تواریخ ایام

مدیریت تأمین محتوای دروس معارف اسلامی
اداره تولیدات رسانه ای و کمک آموزشی

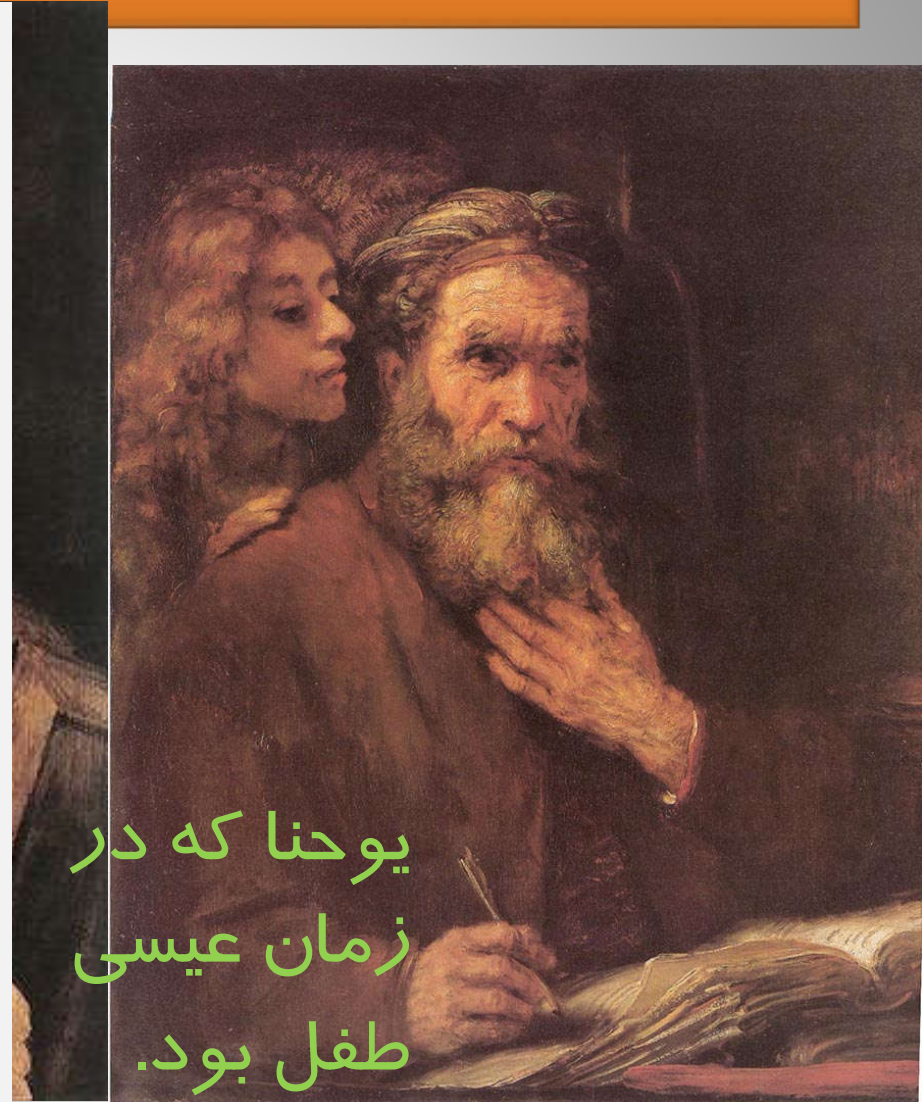
۲. عهد جدید

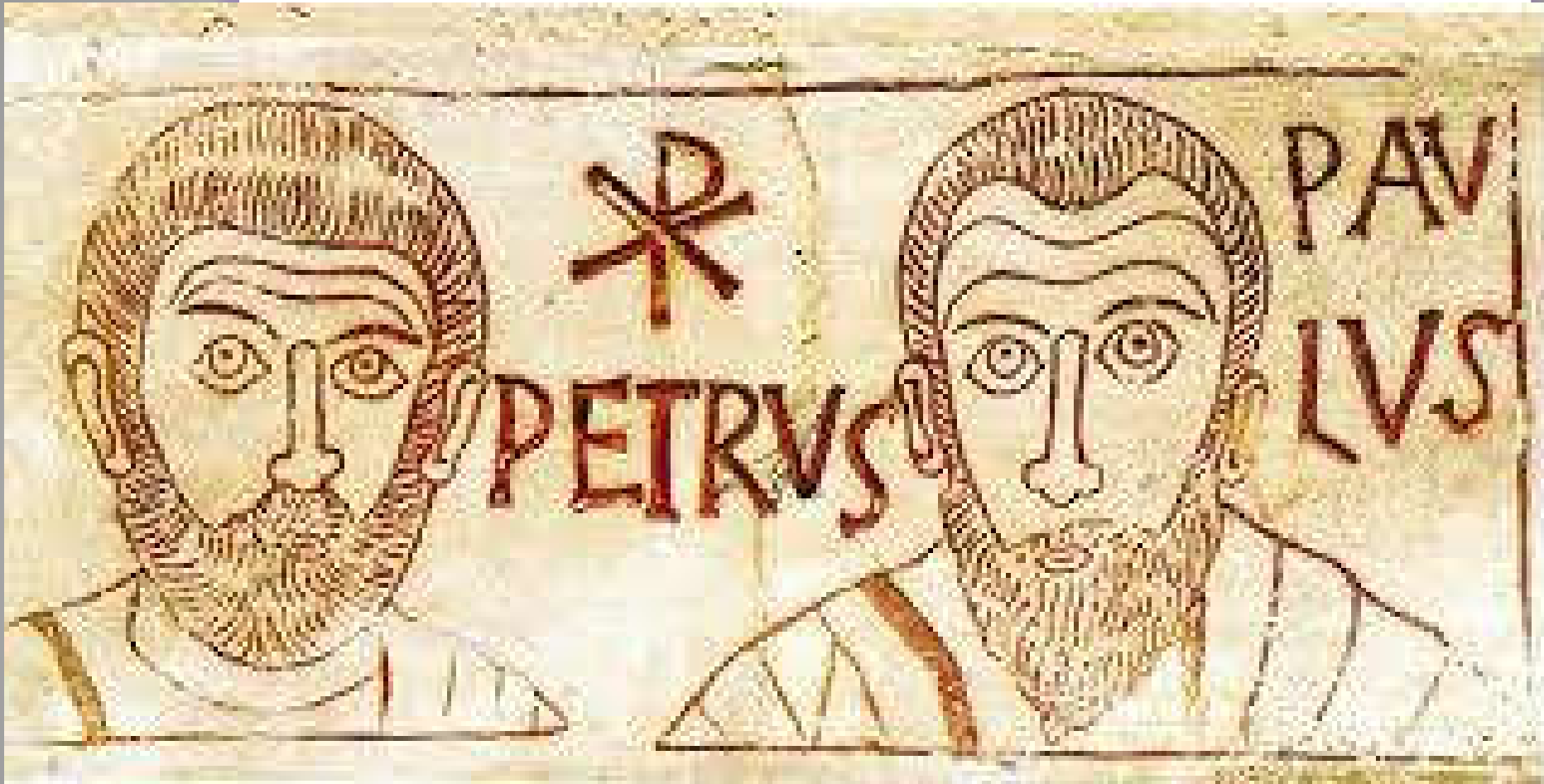
- بخش دوم کتاب مقدس عهد جدید است که فقط مسیحیان آن را قبول دارند و یهودیان آن را معتبر نمی دانند.
- زبان این کتاب یونانی است، درحالی که زبان حضرت عیسی و حواریان آرامی- لهجه ای از زبان عبری سخن می گفتند.

بخش‌های عهد جدید:

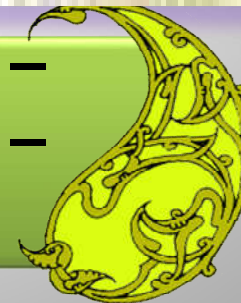
- سه انجیل نخست سبکی یکسان دارند و از الوهیت حضرت عیسی در آن سخنی نیست.
- انجیل چهارم با فرهنگ یهودی سازگاری ندارد و الوهیت حضرت عیسی در آن مطرح شده است.
- سه انجیل اول ، هم نوا یا هم دیده نامیده می شوند. این اناجیل ۳۰ سال پس از مسیح نگاشته شده است.

۲. تبلیغات و مسافرت‌های تبلیغی مبلغان مسیحی:

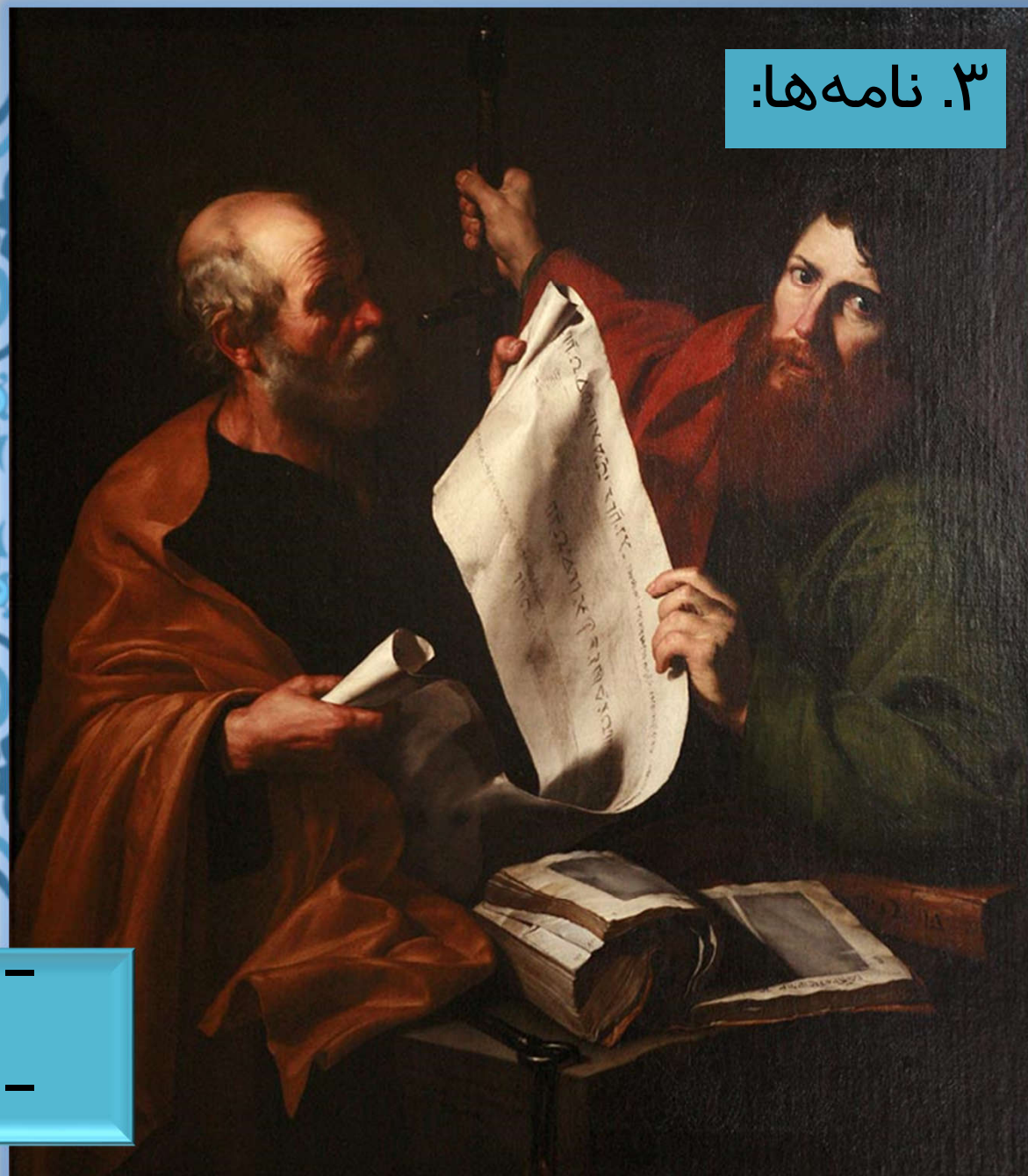
- کتاب اعمال رسولان
- بیان کردن اقدامات حواریان و دیگر مسیحیان به‌ویژه پولس

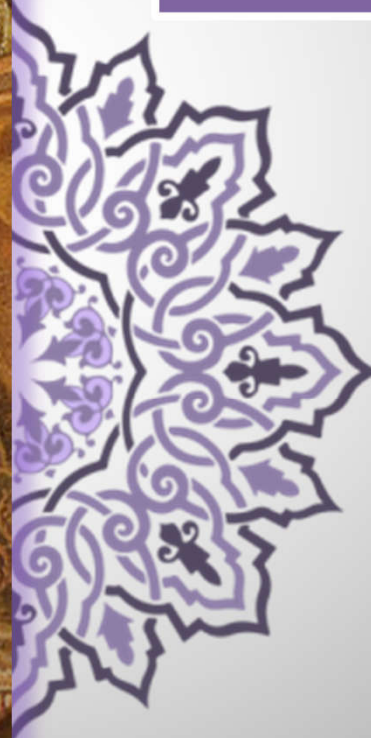
مدیریت تأمین محتوای دروس معارف اسلامی
اداره تولیدات رسانه ای و کمک آموزشی

۳. نامه‌ها:

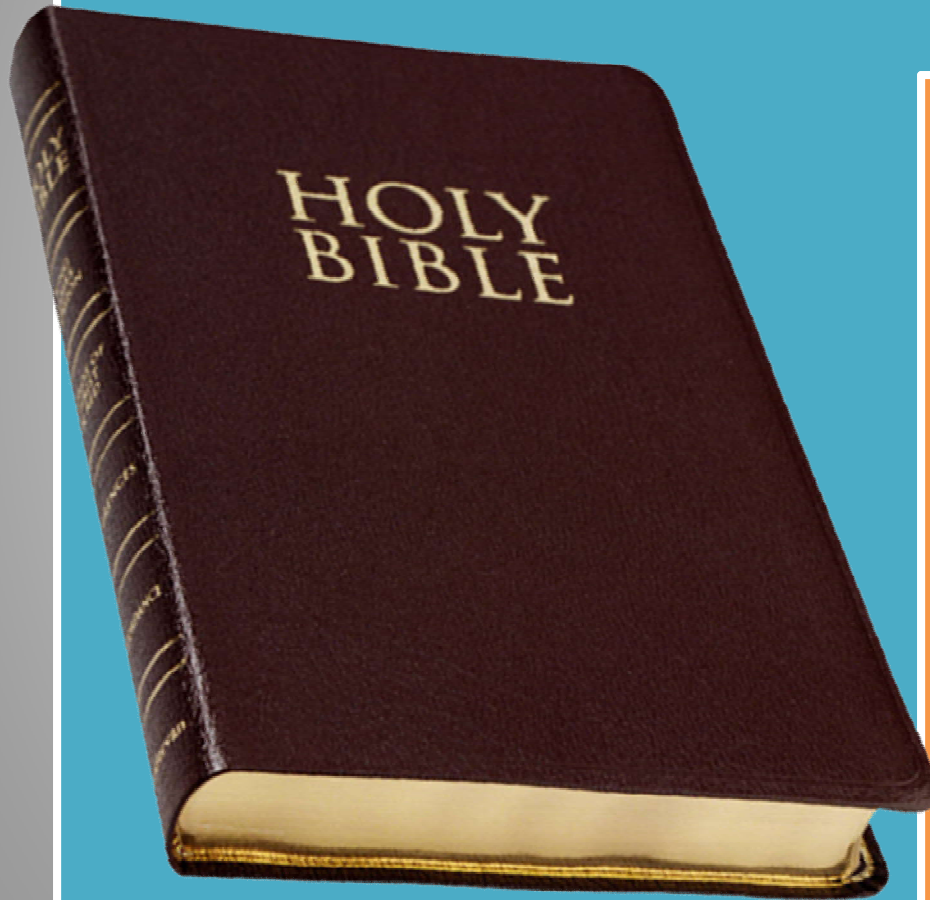
- نامه‌های حواریان و رسولان مسیحی صدر اول
- ۲۱ نامه

۴. رؤیا و مکاشفه که
به یوحنا منسوب
است و در پایان
عهد جدید آمده
است.

اعتبار کتاب مقدس از دیدگاه متفکران یهودی و مسیحی: با
استفاده از سایت های اینترنتی سه نقد دیگر بر کتاب مقدس را ذکر
کنید؟

۱. قرون وسطی:

– برخی دانشمندان یهودی
این کتاب را زیر سؤال
بردند.

(درباره‌ی تاریخ نگارش و نویسندگان)

– از جمله ابراهیم بن عزرا
مطالب خود را به صورت
رمز آلود اشاره کرده که
این کتاب بعد از حضرت
موسی نوشته شده است.

۲. قرن ۱۹، عصر روشنگری:

– جریانی از غرب به عنوان **نقد تاریخی کتاب مقدس**
تحقیقات نظری نشان می‌دهد مطالب تورات قطعی نیست.

۳. تردید جدی در باب اعتبار
این کتاب وجود دارد.

نقادان معتقدند برخلاف نظر سنجی، پنج
کتاب اول کتاب مقدس، موسی نبوده
است بکه (نویسندگان ۴ نفرند).

۴. نینیان اسمارت، دین پڑوه
مغرب زمین:

— کتاب مقدس، هرچند وحی
نبوده اما سالها محتوای
وحی شمرده می شد.

۵. از عهد قدیم
برمی آید که در
زمان‌هایی تورات
ناپدید شده و بعدها
کسانی مدعی یافتن
آن شده‌اند.

دیدگاه قرآن در باب کتاب مقدس

۳. از دیدگاه قرآن، ظهور دین اسلام و نام حضرت محمد (ص) به نام «احمد» در تورات و انجیل بشارت داده شده است.

۶. مقایسه‌ی کتاب
مقدس با قرآن
به‌خوبی نشان
می‌دهد آن کتب
نمی‌توانند تعالیم
انبیاء و وحی الهی
باشند.

تأثیر مسیحیت بر جامعه غربی

۲. آموزه‌های
غیر عقلانی-
مسیحیت و
ناسازگاری با
دانش تجربی،
خشونت،
تفتیش عقاید،
فساد مالی و
اخلاقی حاکمان
کلیسا از جمله
عوامل زمینه
ساز رویگردانی

۳. ارباب کلیسا خود را **خازنان بهشت** معرفی و با اندیشه دنیا طلبی و مال اندوزی، سند بهشت را در قبال دریافت پول پیش فروش می کردند.
۴. مردم نیز همین گونه الگو می گیرند و فروغ هدایت انسان رو به خاموشی می گراید.

۲. تأثیر اسلام در پیشرفت تمدن اسلامی

یک. تشویق اسلام به فراگیری علم

مسلمانان در پرتو عمل به آموزه‌های اسلام توانستند در عرصه‌های مختلف تمدن انسانی پیشرفت کنند مثلاً: در قلمرو صنعت کاغذ، صنعت، پزشکی، ریاضیات و ...

دو. بسط عدالت

اهتمام پیامبر اسلام (ص) به بسط و تحقق عدالت در همه جنبه‌های زندگی

سه. مدارا و همزیستی مسالمت آمیز

یکی دیگر از عوامل پیشرفت تمدت اسلامی، تاکید اسلام بر همزیستی مسالمت آمیز با پیروان دیگر مذاهب است.

اینک مسلمانان دوباره به خویشتن خویش بازگشته اند امید می رود که سازنده تمدنی گردند که در آن به همه ابعاد وجودی انسان توجه شود .

کتابنامه

آمدی، عبد الواحد، غررالحکم و دررالکلم، ترجمه محمد علی انصاری، قم، امام عصر، بی تا.
باربور، ایان، علم و دین، ترجمه بهاء الدین خرمشاهی، تهران، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۲.
خویی، ابوالقاسم، مرزهای اعجاز، ترجمه آیت الله جعفر سبحانی، قم، موسسه امام صادق (ع)، ۱۳۸۵.

راغب اصفهانی، حسین بن محمد، مفردات الفاظ القرآن، تحقیق صفوان عرفان داوودی،
دمشق، دارالقلم، ۱۴۱۲ ق.

زرین کوب، عبدالحسین، کارنامه اسلام، تهران، انتشارات امیر کبیر، ۱۳۶۹.
مجلسی، محمد باقر، بحارالانوار، بیروت، موسسه الوفاء، ۱۴۰۳ ق.

طوسی، محمد بن حسن، الغیبه، قم، مکتبه بصیرتی، بی تا.
مطهری، مرتضی، مجموعه آثار، ج ۲، تهران، قم، انتشارات صدرا، ۱۳۷۹.
احمدی میانجی، احمد، مکاتیب الرسول، قم، دارالحديث، ۱۴۱۹ ق.

شعرانی، ابوالحسین، ترجمه و شرح کشف المراد فی شرح تجرید الاعتقاد، تهران، انتشارات
کتابفروشی اسلامی، ۱۳۹۸ ق.